

## خلاصه فارسی

عنوان: تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری کننده از لیشمانیوز جلدی در دانش آموزان

## زمینه و هدف:

لیشمانیا یکی از بیماریهای بومی ایران می باشد که در ۱۸ استان کشور آندمیک است. انجام مداخله آموزشی برای ارتقای رفتارهای پیشگیری کننده از این بیماری در مناطق آندمیک ضروری است. مطالعه ی حاضر با هدف تعیین تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری کننده از لیشمانیوز جلدی در دانش آموزان پسر طراحی شد.

## مواد و روش ها:

این مطالعه به روش کارآزمایی میدانی شاهددار تصادفی شده بر روی ۸۰ نفر از دانش آموزان پسر مقطع اول متوسطه شهرستان شاهین شهر در سال ۱۴۰۱ انجام شد. دانش آموزان به صورت تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفتند. مداخله آموزشی شامل چهار جلسه ۶۰ دقیقه ای بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی بود. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد بود که در سه مرحله قبل، بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله توسط دانش آموزان تکمیل گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۷۱۹ و آزمون های آماری آنالیز واریانس تکرار شونده، تی تست مستقل و تست تعقیبی بن فرونی در سطح معنی داری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

## نتایج:

قبل از مداخله آموزشی دو گروه از نظر اطلاعات دموگرافیک و نمرات سازه های مدل اعتقاد بهداشتی تفاوت آماری معنی داری نداشتند ( $P > 0/05$ ). بعد از مداخله آموزشی میانگین نمرات سازه های آگاهی، حساسیت درک شده، شدت درک شده، منافع درک شده، خود کار آمدی درک شده و رفتار بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله به طور معنی داری افزایش پیدا کرد. ( $P < 0/05$ ) ولی در میانگین نمره سازه موانع درک شده و راهنما برای عمل تفاوت معنی داری مشاهده نشد ( $P > 0/05$ ).

## نتیجه گیری:

نتایج مطالعه حاضر بیانگر اثربخشی مداخله آموزشی مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری کننده از لیشمانیوز جلدی در دانش آموزان بود. البته با توجه به عدم تاثیر گذاری مداخله بر موانع درک شده، ضروری است علاوه بر مداخلات آموزشی، مداخلاتی غیر آموزشی همچون تخصیص یارانه ای برای خرید وسایل حفاظتی به خصوص در مناطق محروم مورد توجه قرار گیرد.

**کلمات کلیدی:** لیشمانیوز جلدی (سالک)، مدل اعتقاد بهداشتی، مداخله آموزشی، دانش آموزان پسر، خود کار آمدی، رفتارهای پیشگیری کننده